

A rendezvény támogatói:

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
BÉKÁSMEGYERI VERES PÉTER GIMNÁZIUM
MAGYAR KERTÉPÍTŐ KFT.
BRINGÓHINTÓ KKT.

Hanganyag: CSIBA LAJOS, KERÉKES BARNABÁS

A verseny első fordulójának körzeti szervezői:

Bács-Kiskun: NOVÁKNÉ KOROSSY JUDIT (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
Baranya/Somogy/Tolna: HEBLING ESZTER (Koch Valéria Középiskola, Ált. Isk., Pécs)
Békés: TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (GYAKI 5. Számú Általános és Sportiskola Tagint., Gyula)
Borsod-Abaúj-Zemplén: ÁGOSTONNÉ SÁPI ILDIKÓ (Kazinczy Ferenc Ált. Isk., Miskolc)
Budapest: **Dél-Buda:** ANTAL ERZSÉBET (Sashegyi Arany János Általános Iskola és Gimn.)
Dél-Pest: GÓCZ ÉVA (Lónyay Utcai Református Gimnázium)
Észak-Buda: GELNICZKY GYÖRGY (Békásmegyeri Veres Péter Gimnázium)
Észak-Pest: KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
Kelet-Pest: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
Nyugat-Buda: FARKAS ESZTER (Áldás Utcai Általános Iskola)
Csongrád: BARANYI BETTINA (Kálvin Téri Református Általános Iskola, Makó)
Fejér: BERNÁTH VALÉRIA (Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola, Székesfehérvár)
Győr-Moson-Sopron: CSÁKVÁRI ESZTER (Kovács Margit ÁMK, Győr)
Hajdú-Bihar: KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Ált. Isk. és AMI, Derecske)
Heves/Nógrád: LACZKÓNÉ KISS BEATRIX (Kemény Ferenc Sportiskola, Eger)
Jász-Nagykun-Szolnok: TÓTH ÉVA (Kassai Úti Magyar-Angol Két Tan. Ny. Ált. Isk., Solnok)
Komárom-Esztergom: MÉSZÁROSNÉ NAGY ÉVA (Vaszary János Általános Iskola, Tata)
Pest megye – délkelet: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium, Budapest)
Pest megye – délnyugat és észak: DÉCSEI ANDREA (Baár-Madas Ref. Gimnázium, Budapest)
Szabolcs-Szatmár-Bereg: TÓTHNÉ ANNUSKA ZSUZSANNA (Vári Emil Ált. Isk., Kisvárd)
Vas/Zala: BABATINÉ SIMON MARIANNA (Eötvös József Általános Iskola, Zalaegerszeg)
Veszprém: KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2015/16.
ORSZÁGOS DÖNTŐ
5. OSZTÁLY

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KERÉKES BARNABÁS középiskolai tanár
TÓTH ANDRÁS általános iskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Mely szavak maradnak akkor is értelmesek, ha a rövid magánhangzót hosszúra cseréljük?
(A) *por* (B) *sok* (C) *bojt* (D) *tok* (E) *ont*
- Mely szavakat használjuk a *nagydarab, természetes* emberre?
(A) *bárgyú* (B) *behemót* (C) *mamlasz* (D) *mafla* (E) *melák*
- Mely meghatározás jelenthet olyan szót, amely a mássalhangzók közül kizárólag **k** betűt tartalmaz?
(A) *énekesmadár* (B) *égszín* (C) *tejes ital* (D) *űrmérték* (E) *szántóeszköz*
- Helyesírás. Vajon **dj**, **gyj** vagy **ggy** hiányzik a következő felszólító módú igékből? Jelöljétek be a **dj**-vel írandókat!
(A) *Ha... békén!* (B) *Hi... nekem!* (C) *Mara... otthon!*
(D) *Sze...ünk meggyet!* (E) *Ne küil... el!*
- Lány- és fiúnevek körülírással „mutatkoznak be”. Jelöljétek meg a fiúneveket! (Becenevek nincsenek köztük.)
(A) *Négy betűből állok, az ábécé első hosszú magánhangzója kétszer fordul elő bennem; mindkét mássalhangzóm megfelel egy-egy római számnak.*
(B) *Négybetűs vagyok, ékezeitem összesen négy pontból állnak; utolsó betűm az n.*
(C) *Öt betűből állok; első és utolsó mássalhangzóm megegyezik az előző két név 2. betűjével. Középső betűm a v.*
(D) *Én is ötbetűs vagyok, és három mássalhangzóm azonos. Egyik magánhangzóm rómaiszám-értéke 1.*
(E) *Az ábécé utolsó betűjével kezdődöm, és két rövid magánhangzóm azonos. Utolsó betűm a q szomszédja.*
- Történelmi dalokból idézünk néhány sort tulajdonnevek nélkül. Jelöljétek meg a rájuk vonatkozó igaz állításokat!
„Híres ... be van véve, „Most jó lenni katonának, „... .. rézágyúja
... .. a fővezére.” mert ...-nak verbuválnak” fel van virágozva.”
(A) *E dalok az 1848-49-es szabadságharchoz kapcsolódnak.*
(B) *A tulajdonnevek közül kettő földrajzi név.*
(C) *A hiányzó személynevek sorrendben: Bem apó, Kossuth, Gábor Áron.*
(D) *Az első dalban említett híres város: Kolozsvár.*
(E) *A „verbuválnak” szó jelentése: toboroznak.*

- Mely szavakból lehet újabb értelmes szót létrehozni úgy, hogy az első betűjét kicseréljük?
(A) *kegyelem* (B) *csekély* (C) *darázs* (D) *szelíd* (E) *család*
- Mely kifejezések jelentik azt, hogy valaki *elzavar, kidob* valakit valahonnan?
(A) *kiteszi a szűrért* (B) *kibicel* (C) *kiakolbólít*
(D) *kiküszöböl* (E) *kiebrudal*
- A *Mátyás király meg az öregember* című népmondában a címszereplők furcsa kérdésekkel tréfálják meg az urakat. Azokat a kérdéseket jelöljétek meg, amelyeket a király valóban feltett az öregnek!
(A) *Hány pénzért dolgozik?* (B) *Hányat lép a veréb egy évben?*
(C) *Mennyi még a harminckettő?* (D) *Jártak-e itt farkasok?*
(E) *Meg tudna-e fejni három bakkecskét?*
- Kik voltak Mátyás király közeli hozzátartozói, rokonai az alábbiak közül?
(A) *Hunyadi János* (B) *Beatrix királyné* (C) *Zrínyi Ilona*
(D) *Kinizsi Pál* (E) *Szilágyi Mihály*
- Sok foggal kapcsolatos szólásunk, közmondásunk van. Ezek közül idézünk ötöt, de hiányosan. Melyik jelenti azt, hogy *lenézően viselkedik valakivel*?
(A) *A _OG_R_ V_Ó* (B) *__TH_GY__ A __GÁT*
(C) *__GH_GYR__ B_SZ_L* (D) *_IM_T_JA A F___ _EH_RÉ_*
(E) *_E_ FŰ___ _OZZ_ A __GA*
- Szótagoló szólánc...** Hány további szó beiktatásával lehet legrövidebben eljutni az utolsó szóig? *LÁMPA – PATA – TAKAR – ... – NYARAL*
(A) *1* (B) *2* (C) *3* (D) *4* (E) *5*
- Áprily Lajos *Csend* című verséből idéztük az első versszakot, amelyben kevésbé ismert szavakat is találunk. Jelöljétek be az igaz állításokat!
Gyertyán és bükk. Alattok (A) *A versszakban két fafajta is előfordul.*
őz járt: az erre ment. (B) *A részletben három múlt idejű ige van.*
Egy titkos fejsze csattog (C) *Az őz csapdába lépett, és megsérült.*
az erdőn, messze, bent. (D) *Az „alattok” jelentése: alattomban, titkon.*
(E) *Az idézetben két toldalékos főnév található.*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- A Pilis hegységben járva számtalan különös hangzású, titokzatos földrajzi névvel találkozhat a kiránduló. (Holdvilág-árok, Prédikálószték stb.) Honnan származhatnak ezek a nevek? Az ismert eredetmondákhoz hasonlóan ezúttal ti írjátok meg az egyik ilyen hely, a **Tündér-szakadék** nevének történetét!